

Aluevaltuustoaloite seniorineuvolapalvelun käynnistämiseksi Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella

Suomea ja samalla Länsi-Uuttamaata kohtaa ainutlaatuinen demografinen haaste väestömme ikääntyessä voimakkaasti. Myös hyvin iäkkäiden ihmisten määrä kasvaa nopeasti. Tutkimusten (mm. Leskelä ym. 2013; Sitra 2015; Eläketurvakeskus 2018) mukaan eniten sosiaali- ja terveyspalveluita käyttävistä 10 prosentista väestöä kolmannes on ikääntyneitä. Suurimmat kustannukset aiheutuvat vanhuspalveluiden asiakkaista. On selvää, että ikääntyneiden palveluiden kehittämisen tulee olla keskiössä, mikäli sote-uudistukselle asetettujen tavoitteiden toivotaan hillitsevän kasvua.

Monet ikäihmiset ovat nykyään parempikuntoisia kuin ennen, asuvat kotonaan itsenäisesti, ja ovat aktiivisia ja toimintakykyisiä. Ikääntyneiden määrän voimakas kasvu ja samanaikainen työikäisen väestön väheneminen pakottaa kuitenkin pohtimaan uusia ratkaisuja ikääntyneiden henkilöiden palvelutarjontaan. Hyvinvointia edistävien toimien ohella tarvitaan oikea-aikaisia ikäystävällisiä palveluja, joista yhtenä esimerkkinä ovat seniorineuvolat.

Suomessa kuntia on veloitettu vuodesta 2011 lähtien järjestämään seniorineuvontapalveluita, jotka pyrkivät osaltaan edistämään ikäihmisten terveyttä ja parantamaan heidän toimintakykyään. Seniorineuvontapalveluiden piirissä ei kuitenkaan tarjota säännöllisiä terveystarkastuksia, laboratoriotutkimuksia tai sairaanhoitaja- ja lääkäripalveluita. Länsi-Uudenmaan kunnista Espoossa Seniorineuvonta Nestori tekee arvokasta työtä ikäihmisten hyvinvoinnin parantamiseksi esimerkiksi opastamalla iäkkäitä palveluiden hakeutumisessa ja ohjaamalla heitä harrasteryhmiin, mutta oleellinen rajapinta erityisesti terveyspalvelujen osalta jää puuttumaan. Myöskään muissa hyvinvointialueen kunnissa ei tarjota varsinaisia seniorineuvolapalveluita.

Seniorineuvola on tarkoitettu kotona asuville ikääntyneille ja sen toiminta on neuvonta- ja ohjauspainotteista. Seniorineuvola tukee ikäihmisten hyvinvointia ja opastaa asiakasta terveyden omaehtoiseen seurantaan ja edistämiseen. Seniorineuvolassa myös reagoidaan toimintakyvyn muutoksiin varhaisen puuttumisen keinoin, esimerkiksi ohjaamalla asiakasta laajempien palveluiden piiriin. Seniorineuvolan vastaanotolla voidaan ajantasaistaa asiakkaan lääkelista, mitata verenpainetta, verensokeria ja hemoglobiinia sekä hoitaa pienimuotoisia toimenpiteitä kuten poistaa ompeleita, pistää injektioita, rokottaa tai tehdä korvahuuhteluita. Tällöin asiakas ei joudu hakeutumaan terveysaseman vastaanotolle, vaan saman palvelutarpeen voi hoitaa matalan kynnyksen palvelupisteessä. Seniorineuvola voi vähentää myös kotihoidon kuormitusta.

Me allekirjoittaneet esitämme, että Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella käynnistetään valmistelut seniorineuvolamallin käyttöönottamiseksi eri puolilla hyvinvointialuetamme. Malli pohjautuisi ennaltaehkäisevien ja matalan kynnyksen palveluiden tarjoamiseen alueemme ikäihmisille ja siihen kuuluisi olennaisesti ikäihmisen terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen ja omatoimisen seurannan tukeminen edellä kuvatulla tavalla. Samalla esitämme, että hyvinvointialue toimisi yhteistyössä kuntien ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa, jotta nykyisin seniorineuvontapalveluiden yhteydessä tarjottavia palveluita voitaisiin tulevaisuudessa tarjota seniorineuvolapalvelun yhteydessä.

Motion om att inleda en seniorrådgivningstjänst i Västra Nylands välfärdsområde

Finland, och samtidigt Västra Nyland, står inför en unik demografisk utmaning när vår befolkning åldras kraftigt. Även antalet mycket gamla människor ökar snabbt. Enligt undersökningar (bl.a. Leskelä et al. 2013; Sitra 2015; Pensionsskyddscentralen 2018) består de tio procent av befolkningen som använder mest social- och hälsovårdstjänster till en tredjedel av äldre. De största kostnaderna orsakas av äldre servicens kunder. Det är givet att utvecklingen av tjänster för äldre ska stå i fokus, om målen som ställts upp för vårdreformen önskas stävja kostnadsökningen.

Många äldre är i bättre skick än förr, de bor självständigt hemma, och är aktiva och har god funktionsförmåga. Det kraftigt ökande antalet äldre och den samtidiga minskningen i befolkningen i arbetsför ålder tvingar oss dock att fundera på nya lösningar i serviceutbudet för äldre personer. Utöver åtgärder som främjar välfärden behövs åldersvänliga tjänster i rätt tid, varav seniorrådgivningarna är ett exempel.

I Finland har kommunerna sedan 2011 ålagts att ordna seniorrådgivningstjänster som för sin del strävar efter att främja äldres hälsa och förbättra deras funktionsförmåga. Seniorrådgivningstjänsterna omfattar dock inte regelbundna hälsokontroller, laboratorieundersökningar eller sjukskötar- och läkartjänster. I Västra Nyland gör Seniorrådgivningen Nestor i Esbo ett värdefullt arbete för att förbättra välbefinnandet bland äldre till exempel genom att hjälpa äldre med att söka sig till tjänster och hänvisa dem till hobbygrupper, men den väsentliga kontaktytan fattas särskilt i fråga om hälsovårdstjänster. Egentliga seniorrådgivningstjänster erbjuds inte heller i välfärdsområdets övriga kommuner.

Seniorrådgivningen är avsedd för äldre som bor hemma och dess verksamhet är inriktad på rådgivning och handledning. Seniorrådgivningen stöder välbefinnandet bland äldre och hjälper kunden att självständigt följa upp och främja sin hälsa. Seniorrådgivningen reagerar också på förändringar i funktionsförmågan med hjälp av tidigt ingripande, exempelvis genom att hänvisa kunden till mera omfattande tjänster. På seniorrådgivningens mottagning kan kundens medicinlista uppdateras och blodtryck, blodsocker och hemoglobin mätas. Dessutom kan man sköta mindre åtgärder såsom borttagningar av stygn, injiceringar, vaccinerings eller öronspolningar. Kunden behöver då inte söka sig till hälsostationens mottagning, utan samma servicebehov kan skötas på ett verksamhetsställe med låg tröskel. Seniorrådgivningen kan också minska hemvårdens belastning.

Vi som undertecknat föreslår därför att man i Västra Nylands välfärdsområde inleder förberedelser för att ta i bruk en seniorrådgivningsmodell på olika håll i vårt välfärdsområde. Modellen grundar sig på förebyggande tjänster med låg tröskel som erbjuds åt äldre i vårt område och till det hör som en väsentlig del att främja hälsan och välbefinnandet och stöda självständig uppföljning bland äldre på det sätt som beskrivs ovan. Samtidigt föreslår vi att välfärdsområdet samarbetar med kommunerna och aktörerna i den tredje sektorn för att de tjänster som i nuläget erbjuds i samband med seniorrådgivningstjänsterna i framtiden kan erbjudas i samband med seniorrådgivningstjänsterna.

Allekirjoittajat/Undertecknade:

Markus Myllyniemi

Anu Rasinsalo

1. Peppi Seppälä
2. Johanna Karimäki
3. Henna Hiilamo
4. Noora Koponen
5. 
6. Liisa Kivekäs
7. Anja Jaatinen
8. Johanna Värmälä
9. Eeva Hiila
10. Lotta Paakkunainen
11. Kaarina Järvenpää
12. 
13. Henna Partanen
14. Maria Guzenina
15. Sini Felipe
16. Laura Skaffari
17. Markku Sistonen
18. Maaret Laine
19. Tiina Ahlfors
20. Aino Laine
21. Gyan Dookie
22. Marjut Frantsi-Lankia
23. Elli Mäkilä